

**UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA RESTAUROVÁNÍ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2008

KATEŘINA LORENCOVÁ

**Univerzita Pardubice
Fakulta restaurování**

**KNIHOVNA ŘÍMSKOKATOLICKÉ
FARNOSTI V DĚKANSTVÍ ÚSTÍ NAD
ORLICÍ**

Kateřina Lorencová

Bakalářská práce

2008

**University of Pardubice
Faculty of restoration**

**LIBRARY OF ROMAN CATHOLIC
CHAPERLY IN DEANERY
ÚSTÍ NAD ORLICÍ**

Kateřina Lorencová

Bachelor work

2008

Fakulta restaurování
Ateliér restaurování papíru, knižní vazby a dokumentů
Akademický rok: 2007-2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE - T

Pro: **Kateřina Lorencová**

Studijní program: **Výtvarná umění**

Studijní obor: **Restaurování a konzervace papíru, knižní vazby a dokumentů (8206R050)**

Název tématu: **Knihovna Římskokatolické farnosti v děkanství Ústí nad Orlicí**

Zásady pro vypracování:

Ve své teoretické bakalářské práci se budete zabývat postupným vznikem farní knihovny. Dále se zaměříte na restaurátorský průzkum vybraných děl a navrhnete postup jejich restaurování. Vypracujete návrh na způsob a pravidla ukládání tohoto fondu, doporučíte režim ochrany a režim zacházení s knihami při vystavení v zamýšlené expozici.

Práci doprovodíte obrazovou přílohou vybraných a charakteristických ukázek, které dobře zdokumentují dané téma. Po formální stránce dodržíte pravidla psaní bakalářských prací, stanovená FR UPce.

Doporučená literatura:

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Kaše

Vedoucí katedry: Mgr. Jiří Kaše

Datum zadání práce: 15. 10. 2007

Termín odevzdání práce: pět kalendářních týdnů před termínem závěrečné zkoušky

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice (pobočka FR Litomyšl).

V Pardubicích dne

Kateřina Lorencová

Poděkování

Na tomto místě bych velmi ráda poděkovala především paní Mgr. Janě Oppeltové, Ph.D. za její ochotu, vstřícnost a odborné rady, bez nichž by tato práce nikdy nemohla vzniknout. Janě Drašnarové, za poskytnutí informací o dějinách farnosti v Ústí nad Orlicí. V neposlední řadě bych také ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, jímž je Mgr. Jiří Kaše. Na závěr mé poděkování patří rodině za jejich podporu při celém mém studiu.

Abstrakt

V bakalářské práci jsme se zabývali osudy knihovny Římskokatolické farnosti v děkanství v Ústí nad Orlicí. Jsou zde stručně sepsány dějiny knihovny a průběh vzniku a rozšiřování knihovního fondu. Věnovali jsme se pravidlům ukládání historického knižního fondu. V budově fary je v plánu vytvoření muzea ve spolupráci s Katedrou historie Filosofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Zaměřili jsme se proto také na způsob a pravidla vystavování v zamýšlené expozici.

Další část bakalářské práce obsahuje restaurátorský průzkum vybraných nejstarších tisků, které jsme doprovodili o podrobnou fotodokumentaci jednotlivých svazků.

V závěru bakalářské práce nalezneme stručný přehled předpisů a právních norem upravujících oblast archivnictví. Obrazová příloha obsahuje fotografie a tabulky, které dobře dokumentují dané téma.

Abstract

In my bachelor work I have considered the history of the Roman Catholic Church library in deanery in Ústí nad Orlicí. We have found hand written history of the library, its foundation and entire development of its book funds. We have paid special attention to the rules of deposition of the books. The museum is planned to be built inside of the vicarage buildings soon. It will be done in cooperation with Philosophic faculty of University of Palacký in Olomouc. This was the reason, why we have paid special attention also to the rules and ways of book public exhibition. Next part of this bachelor work contains restoration research of the selection of oldest and most interesting prints in this library. This research includes detail photographic documentation of each book from our selection. In the end of the work we can find laws and other legal rules governing archival science. Photographic enclosure contains the pictures and charts for better description of the theme of my work.

Obsah

1. Úvod	10
2. Dějiny farní knihovny a postupný vznik knižního fondu	11
2. 1. Obsah farní knihovny	11
2. 2. dějiny fary v Ústí nad Orlicí	12
2. 3. Počátky farní knihovny	12
2. 4. Postupný vznik knižního fondu a osobnosti, které se o něho zasloužily	13
3. Ochrana při ukládání a vystavování knižního fondu	14
3. 1. Světlo a osvětlení	14
3. 1. 1. Zdroje osvětlení	15
3. 1. 2. Podmínky ochrany před světlem	16
3. 2. Relativní vlhkost	18
3. 2. 1. Regulace relativní vlhkosti	19
3. 3. Teplota	21
3. 4. Znečištěné ovzduší	21
3. 4. 1. Ochrana před plynným znečištěním a prachem	22
4. Vystavování knižního fondu v zamýšlené expozici	23
4. 1. Příprava expozice	23
4. 2. Pravidla pro přípravu výstavy / expozice	25
4. 3. Jak knihu vystavovat	26
4. 4. Materiály pro vybavení depozitáře/výstavní místnosti	27
4. 5. Výklad pojmů	28
5. Závěr	29
6. Literatura	30
7. Prameny	30
8. Textová příloha – seznam	31
9. Obrazová příloha – seznam	40
10. Restaurátorský průzkum vybraných svazků v římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí	44

1. Úvod

Hlavním cílem bakalářské práce, která se zabývá, jak již z názvu vyplývá, knihovnou Římskokatolické farnosti v děkanství Ústí nad Orlicí, je postupně popsat vznik jedné z významných východočeských farností, zhodnotit stav knižního fondu a zejména se zabývat podmínkami ukládání knižního fondu.

Bakalářská práce je rozčleněna do čtyř hlavních kapitol. V té první popisuje dlouhou cestu vzniku farní knihovny v Ústí nad Orlicí.

Druhá hlavní kapitola je věnována ochraně knižního fondu při ukládání a vystavování. Tato část je nejrozsáhlejší. Zabýváme se zde preventivní ochranou a vlivy urychlující degradaci papíru jako je světlo, relativní vlhkost, teplota a znečištěné ovzduší.

Následující část pojednává o zamýšleném muzeu, které by mělo vzniknout ve spolupráci s Katedrou historie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a o zpřístupnění zdejšího knižního fondu.

Posledním tématem této práce je restaurátorský průzkum vybraných a charakteristických knih. Je zde zachycen jejich stav a stručně popsána knižní vazba s následným návrhem na postup jejich restaurování. Jsou zde vybrány knihy nejstaršího data a součástí průzkumu je fotodokumentace. Velká část fotodokumentace je věnována zdejší nejvzácnější knize a to Ústeckoorlickému graduálu.

2. Dějiny farní knihovny a postupný vznik knižního fondu

V roce 2004 – 2007 se uskutečnilo ve farnosti v Ústí nad Orlicí uspořádání a katalogizace zdejšího fondu. Práce proběhla jako součást rozsáhlejšího projektu zpracovávání farních knihoven královéhradecké diecéze. Máme proto k dispozici aktuální informace o vzniku farní knihovny a stavu knižního fondu.¹

2. 1. Obsah farní knihovny

Ústecký depot obsahuje staré tisky z 18. až 20. století. Často jde o odkazy a dary farníků. Pro nedostatek prostoru jsou tisky a časopisy z 19. a 20. století uloženy nejen ve skříních, ale i ve více než třiceti papírových krabicích. Katalogizace, která zde proběhla, byla omezena pouze na staré tisky (vydané do roku 1800 včetně).

V dnešním knihovním fondu starých tisků nalézáme 530 svazků. Z toho je 197 bohemik (knih vytištěných na českém území) a 4 rukopisy. 81% titulů pochází z 18. století.

Většina titulů je tištěna latinsky nebo německy. Počet knih tištěných v jiných jazycích je vedle těchto dvou jazyků téměř zanedbatelný. V češtině je pouze 47 knih.

¹ Pramenem pro tuto část bakalářské práce zabývající se historií farní knihovny mi byla diplomová práce Jany Drašnarové.

2. 2. dějiny fary v Ústí nad Orlicí

Fara existovala ve městě od 12. století. Na konci 13. století stála už prokazatelně - první písemná zpráva je z roku 1297. Přibližně ze stejné doby pocházel i kostel. V 15. a 16. století se město odklonilo od katolické víry a hlásilo se k víře podobojí. O fungování katolické fary v této době nemáme prakticky žádné zprávy.

Po třicetileté válce se ústecký farář stává duchovním správcem všech obcí na lanšperském panství. V 19. století je toto rozsáhlé území rozděleno na šest farností (Ústí nad Orlicí, Dolní Dobrouč, Červená Voda, Jablonné, Čenkovice, Česká Třebová).

2. 3. Počátky farní knihovny

Počátky farní knihovny lze vypočítávat od začátku 18. století.

Z této doby se ve fondu nachází staré tisky, které museli duchovní povinně vlastnit (například Bibli nebo usnesení Tridentského koncilu). Drtivá většina knih je samozřejmě zaměřena teologicky (Bible a četné komentáře Písma svatého, životopisy svatých...). Četné jsou spisy odborné (publikace z oblastí dogmatické, morální, radikální a polemické teologie). Největší část fondu představuje homiletická literatura (kazatelské příručky). Historické tituly se částečně zabývají historií církevní, částečně světskou. Obsahuje i právní literaturu, spisy filosofické (vyskytující se až ke konci 18. století). A jen ojedinělé učebnice a slovníky. Značnou část produkce z 20. století představují celé ročníky nejrůznějších katolických časopisů a také cizojazyčné teologické tituly. Důležité informace o obsahu knižního fondu nám poskytuje také devítistránkový katalog knihovního fondu sepsaný 5. 9. 1854 při příležitosti předání farnosti novému děkanovi, Josefu Cibulkovi.

Katalog se skládá ze dvou částí. První obsahuje 292 titulů a druhá dalších 96. V knihovně se dnes nachází pouze 279 knih z tohoto původního seznamu.

2. 4. Postupný vznik knižního fondu a osobnosti, které se o něho zasloužily

Knižní fond děkanství Ústí nad Orlicí vznikl převážně ze soukromých knihoven bývalých duchovních správců.

Zakladatelskou osobností a nejvýznamnějším farářem vůbec se stal děkan Jan Leopold Mosbender

Narodil se 22. dubna 1693 v Chrudimi. Kněžské svěcení mu bylo uděleno 24. září 1718 a na ústecké faře působil od 3. dubna 1732. Roku 1767 dosáhl trvalého povýšení farního kostela na děkanský. Před jeho příchodem byla administrativa farnosti naprosto zanedbaná. Mosbender uspořádal matriky, sepsal rejstřík desátků, založil novou pamětnici a vytvořil též soupis knih ve farní knihovně. Svými stavebními aktivitami významně přispěl k nynějšímu vzhledu města. Faře odkázal svých soukromých 292 svazků a vzniklý fond dále rozvíjel. Nejvíce získal knih historických a souborů kázání, dále měl knihy lékařské, hospodářské, teologické.

Do existujícího fondu přispěl i karlovarský opat Augustin Jan Paukert, jehož vázalo k Ústí rodné pouto. Mezi dary věnovanými kostelu bylo i několik vzácných tisků.

Třetí osobností, která přispěla na konci třicátých let 19. století k rozvoji ústecké farní knihovny, byl ústecký rodák a kaplan Josef Ondřej Stehno (1802 – 1811). Pracovně ve farnosti působil jen krátce, ale odkázal faře 214 svazků.²

² Podrobněji se dějinami farnosti v Ústí nad Orlicí katalogizací knižního fondu zabývá Jana Drašnarová v diplomové práci s názvem Děkanská knihovna v Ústí nad Orlicí (Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra historie).

3. Ochrana při ukládání a vystavování knižního fondu

I pro fond na faře Ústí nad Orlicí platí stejné podmínky preventivní ochrany.

Preventivní ochranou je především vytvoření vhodných klimatických podmínek pro uchování knižního fondu. Řada vlivů urychluje degradaci a zkracuje životnost materiálu. Tyto vlivy navíc nepůsobí nezávisle na sobě, ale navzájem se doplňují a násobí. Patří mezi ně: světlo, relativní vlhkost, teplota a znečištěné ovzduší. Při vystavování musíme omezit všechna předvídatelná poškození a vlivy urychlující degradaci.

3.1 Světlo a osvětlení

Z fyziky je známo, že světlo je elektromagnetické vlnění o určité délce, které je schopno vyvolat zrakový vjem. Světlo dělíme na:

- ultrafialové 100 - 400 nm
- viditelné 400 – 760 nm
- infračervené 760 – 10 000 nm

UV ani IČ lidské oko nevnímá, ale obě záření mohou poškodit objekty.

Čím má světlo kratší vlnovou délku, tím větší je nebezpečí poškození.

Fotochemická degradace papíru znamená pro knihu velké nebezpečí. Světelné záření způsobuje chemickou reakci s degradačními účinky. Největší vliv na tyto degradační reakce má ultrafialové záření, které má vysokou energii.

Intenzita osvětlení se udává v luxech a měří se luxmetrem. Udává, jak intenzivně je určitá plocha osvětlena. Závisí na vzdálenosti od

světelného zdroje. Například intenzita osvětlení 100 W žárovkou z jednoho metru je 100 lx, ze dvou metrů je to 30 lx a ze tří metrů 13lx; při odklonu od kolmice 60° a vzdálenosti jeden metr 50 lx.³

V literatuře je uváděno, že při hranici 30lx je lidské oko schopno rozeznat detaily a je schopno rozlišit rozdíly barev.

3.1.1 zdroje světla⁴

1. Přirozené sluneční (denní) světlo – velmi nebezpečné, vysokou intenzitu záření a vysoký obsah UV záření, intenzita se během dne mění – dělá světlé skvrny
2. Žárovky – produkují malý podíl UV záření a tento podíl byl považován za přijatelné množství záření, které nepožaduje filtraci. Pro účely výstavnictví byla vyvinuta celá řada osvětlovadel s žárovkami, především reflektorů
3. Halogenové žárovky – zvyšuje světelný tok žárovky asi o 30% a dosahuje se dvojnásobné životnosti. Mají ale vyšší podíl UV záření a je nutno je filtrovat. Je možné je do určité míry stmívat. Jsou součástí různých reflektorů, často používaných ve výstavnictví
4. Zářivky – luminofor na vnitřním povrchu trubice přeměňuje UV záření na viditelné světlo. Starší typy mohou mít vyšší podíl UV záření. Zářivky je možné stmívat
5. Halogenidové výbojky – vysoký měrný světelný výkon, nízké tepelné vyzařování, vynikající podání barev a extrémně dlouhá životnost. Mají ale vysoký podíl UV záření – jejich světlo je nezbytné filtrovat
6. Sodíko-xenonové a vysokotlaké sodíkové výbojky. Světlo z nich je velmi podobné dennímu světlu, obsahuje významný podíl UV záření. Mají vysoký měrný světelný výkon. Vydávají žluté světlo

³ Metodický list: Odborný seminář Muzejní klimatologie, Brno 199

⁴ Studijní texty, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno, Ústav archeologie a muzeologie

7. Optická vlákna – jsou vhodným prostředkem pro osvětlení výstavních skříní. Světlo je vedeno ze světelného generátoru k muzejním objektům umístěným ve skříní optickými vlákny, buď skleněnými nebo polymethylakrylátovými. Vlákna nezahřívají skříň a nevedou UV záření.⁵

3.1.2 Podmínky ochrany před světlem

Obecně lze říci, že přirozenou ochranu lze zajistit snížením intenzity osvětlení, vhodným spektrálním složením světla a omezením doby osvitů. Degradace světlem je totiž nevratný proces.

Díla a texty pořizené na papíře patří k předmětům nejcitlivějším na světlo (intenzita max. 50lx). Středně citlivé předměty (intenzita 150-300lx) jsou kovy, horniny a porcelán.

Pro písemné památky platí ještě další omezující faktor a to tzv. „max. přípustná doba osvětlení“, udávaná v milionech lx. hod. za rok (Mlxhod. rok⁻¹). Jestliže tato veličina je stanovena např. na 0,05 Mlxhod/rok znamená to, že sbírkový předmět smí být vystaven v osvětlené expozici max. asi 3 měsíce za rok. (Přibližný výpočet: cca 3 měsíce = 100 dní po 10 hod. osvětlení do 50 lx = 50 000 lxhod = 0,05 Mlxhod),⁶ poté by měla být památka uložena do tmy.

⁵ Hodnoty intenzity osvětlení u jednotlivých zdrojů viz. tabulka č. 1 v textové příloze

⁶ Metodický list: Odborný seminář Muzejní klimatologie, Brno 1995

Častou ochranou proti UV záření je užití speciálních folií, které se lepí na okno nebo skla vitrín. Její schopnost absorbovat UV záření s časem klesá. Na stejném principu jsou také založeny ochranné laky na sklo. Další ochranou mohou být UV absorbující nátěry.

Ve výstavních prostorách je největším problémem osvětlení denním světlem (vysoký podíl UF záření a vysoká intenzita). K ochraně před tímto světlem je možné použít i okenice nebo žaluzie. Také světlo odražené od bílých stěn má mnohem menší obsah UV záření než přímé světlo. Denní světlo, které se odrazí od bíle natřených zdí a stropů (obsahujících titanovou bělobu), obsahuje přibližně 1/10 dopadajícího UV záření, 9/10 je absorbováno bílou barvou.⁷

Světelné zdroje by neměly být uzavřeny ve vitríně nebo blízko dokumentu, neboť součástí jejich záření je i infračervená složka, která zvyšuje teplotu. V literatuře se také uvádí, že obrazy na stěnách se osvětlují rozptýleným nebo směrovým světlem shora pod asi 60° úhlem od kolmice na plochu objektu ve výši asi 1,5 m nad podlahou.

Důležitým faktorem je také to, zda je světlo rozptýlené nebo kumulované do paprsku. U světla rozptýleného je menší intenzita.

⁷ Preventivní ochrana sbírkových předmětů, Praha 2000

3. 2 Relativní vlhkost

Relativní vlhkost (dále jen RV) se obecně považuje za nejdůležitější faktor urychlující degradaci papíru.

RV rozumíme momentální nasycenost vzduchu vodními párami, neboli kolik % z objemu tvoří vodní pára.

Papír má schopnost přijímat a uvolňovat molekuly vody obsažené ve vzduchu v závislosti na RV. Při změnách obsahu vlhkosti papíru dochází ke změně jeho rozměru. Vlhkost také zvyšuje význam reakcí s oxidy síry a dusíku.

Na změny RV reagují různé druhy vláken různě. Nejrychleji dřevovina, pak buničina a pak bavlna.⁸

Pro papírové dokumenty jsou nevhodné oblasti:

0 – 35% Rv – sucho - vysychání a křehnutí celulózy způsobuje smršťování a změny pnutí.

70 – 100 % Rv – vysoká vlhkost - způsobuje růst plísní na povrchu papírů a také změny vnitřního pnutí celulózy.

Rozmezí 35 – 60 % Rv, optimálně pak 50 ± 5 % Rv, konstantní, bez výkyvu, je považováno za nejvhodnější.

Ke zvýšení RV může přispívat i pohyb návštěvníků při nedostatečném odvětrávání – dýchání a pocení. 15 lidí je schopno za půl minuty zvednout RV o 5%.⁹

Klimatické podmínky v archivních depozitářích jsou ovlivňovány především stavebnětechnickým stavem budovy. Zvýšená RV může být způsobena zatékáním vody po deštích nebo také špatně udělanými rozvody vody, svody okapů, špatná izolace oken apod.

⁸ Studijní texty předmětu Technologie restaurování, Fakulta restaurování

⁹ Studijní texty, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno, Ústav archeologie a muzeologie

3.2.1 Regulace relativní vlhkosti

Nesprávná RV a její kolísání lze omezit pouze vhodnými regulačními zásahy. Mezi ně patří i ty nejjednodušší, přirozené – řízené vytápění a větrání. Neznamená to však trvalé topení ústředním topením. Hrozí zde přesušení archivních materiálů. Řízené větrání okny nebo větracími otvory je poměrně nenáročnou možností regulace vlhkosti. Okna a jiné větrací otvory je ale potřeba opatřit hustou sítí proti vniknutí hmyzu.

Větrání může být vhodným doplňkem preventivní péče, ovšem správný režim větrání je možno realizovat na základě výpočtu. Jinak by se mohlo stát, že bychom např. větráním v letních období, přestože venku svítí sluníčko a $t = 25^{\circ}\text{C}$, vlhkost v depozitáři ještě zhoršovali. Pro výpočet vhodnosti větrání v depozitáři potřebujeme psychrometrické tabulky a relativní vlhkost. Také je důležité znát fakt, že hodnoty RV jsou závislé na teplotě prostředí. Stejný obsah vodních par v 1 m^2 vytváří, při jinak stejných podmínkách, při nižší teplotě vyšší RV a při vyšší teplotě nižší RV vzduchu.¹⁰ Tímto problémem se zabývá František Martinek a uvádí tyto příklady:

Příklad č. 1:

V archivním depozitáři máme teplotu 18°C a RV 65%. Venkovní teplota je 25°C a RV 50%. Chceme vědět, zda je možno větráním za těchto podmínek v depotu RV snížit.

Postup při výpočtu:

Z psychrometrických tabulek víme, že při dané teplotě a RV je obsah vodních par ve venkovním ovzduší $11,50\text{ gm}^{-3}$. Dále podle tabulek zjistíme, že při teplotě uvnitř budovy by se přiváděním venkovního

¹⁰ Metodický list: Odborný seminář Muzejní klimatologie, Brno 1995

vzduchu s obsahem vodních par $11,50 \text{ gm}^{-3}$ zde zvýšila RV na téměř na 75% Rv (podle tabulek odpovídá obsah vodních par $11,55 \text{ gm}^{-3}$ při 18°C 75%-ní RV). Je tedy zřejmé, že větráním za těchto klimatických podmínek by ke snížení RV v depozitáři nedošlo, naopak, došlo by k jejímu zvýšení.

Příklad č. 2:

Teplota vzduchu v depozitáři je 16°C a RV 70%. Chceme snížit RV vzduchu větráním na 50%. Za jakých podmínek venkovní teploty a vlhkosti toho můžeme dosáhnout?

V psychometrických tabulkách zjistíme, že obsah vodních par v 1 m^3 vnitřního vzduchu je při dané teplotě a vlhkosti $9,52 \text{ gm}^{-3}$. Aby bylo dosaženo relativní vlhkosti 50% při teplotě 16°C , můžeme přivádět venkovní vzduch s maximálním obsahem vodních par $6,80 \text{ gm}^{-3}$, protože toto množství vodních par odpovídá relativní vlhkosti 50% při teplotě 16°C . Z psychometrických tabulek zjistíme, že to je možné ve značném rozmezí¹¹.

Nestabilní vlhkost v depozitářích a místnostech s expozicí je možno řešit také zvlhčovači a odvlhčovači nebo komplexním klimatizačním zařízením, které obstará výměnu i úpravu vzduchu. Podle možností se aplikují buď v celém prostoru archivu, muzea či expozice nebo v separovaných vitrínách či trezorech. Čas od času je třeba mikrobiologickými stěry ověřit, zda se klimatizačním systémem nešíří spory plísní.

Ve vitrínách či skříních se vlhkost udržuje také tlumícími (hygroskopickými) materiály jako např. silikagel, nasycené roztoky anorganických solí nebo roztoky (Octan draselný, Jodid sodný,

¹¹ viz tab. č.2 a tab. č.3 v textové příloze

Dusičnan draselný atd.), které při poklesu vlhkosti vlhkost uvolňují a při vzrůstu přijímají.

3. 3 Teplota

Rychlost všech chemických reakcí stoupá s teplotou. Zvýšení teploty o 10°C představuje dvojnásobné až trojnásobné urychlení degradace papíru.¹² Teplota ovšem většinou sama o sobě velký vliv na degradaci nemá. V kombinaci se zvýšenou vlhkostí vytváří dobré podmínky pro biologické škůdce.

Při nižších teplotách a relativní vlhkosti je více zaručeno bezpečné uložení. Velkým nebezpečím jsou ale přesuny materiálu mezi prostory s rozdílnými klimatickými podmínkami bez aklimatizace. Prudké změny podmínek jsou škodlivé.

Optimální teplota je:

Papír (optimální uložení): 2 – 18 ± 1

Papír (pravidelně využívaný): 14 – 18 ± 1

Pergamen, kůže 2 – 18 ± 1

3. 4 Znečištěné ovzduší a prašnost

Znečištění atmosféry a jeho vliv na civilizaci je typickým problémem moderní doby. Již v roce 1982 bylo na semináři UNESCO v Praze konstatováno, že „za posledních 15 let jsme vypustili do vzduchu tolik znečištění, jako za celé období od objevení člověka na Zemi.“¹³

¹² Metodický list: Odborný seminář Muzejní klimatologie, Brno 1995

¹³ Tamtéž

Znečištěná atmosféra má také vliv na degradaci materiálu. Negativní vliv plynného znečištění atmosféry se u archiválií projevuje zvyšováním kyselosti. V ovzduší se nachází plynné exhaláty a tuhé částice. Mezi tuhé částice patří saze, prach, který je živnou půdou pro mikroorganismy. Tyto částice jsou kyselého charakteru a obsahují stopy kovů. Pochází ze spalování fosilních paliv v průmyslových objektech a spalovacích motorů. Mezi plynné exhaláty patří fluor, chlor (chemické provozy), oxidy uhlíku a síry ze spalování fosilních paliv, oxidy dusíku, které produkují spalovací motory. Dále sem patří ozón a organické látky jako kyselina octová, formaldehyd, acetaldehyd.

3. 4. 1. Ochrana před plynným znečištěním a prachem

Dokumenty by měly být uloženy v obalech z alkalické lepenky. Vybavení úložného prostoru by nemělo uvolňovat žádné škodlivé látky. Dále je možné uložení dokumentů v interní atmosféře (dusík, helium). V místnosti by měli být těsnící okna a snadno omyvatelné podlahy. Základem je také pravidelný úklid.

Při instalaci výstav je třeba dbát na to, aby se předměty neinstalovaly do čerstvě dokončených vitrín, protože z nezaschlých nátěrů a lepidel se vypařují agresivní rozpouštědla a jiné složky.

4. Vystavování knižního fondu v zamýšlené expozici

Co tedy vyplývá z výše popsaných podmínek pro vznik expozice na Faře v Ústí nad Orlicí? Podmínky pro vystavení památek jsou podobné podmínkám doporučených pro jejich trvalé uložení. Půjde o stručný souhrn pravidel pro vystavování a zajištění všestranné bezpečnosti v zamýšleném muzeu, které by mělo vzniknout ve spolupráci s Katedrou historie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci v Římskokatolické farnosti v Ústí nad Orlicí.¹⁴

4.1. Příprava expozice

Každým zpřístupněním památky je zvýšeno riziko jejího poškození. Místnost, v níž bude zamýšlená expozice by proto měla být upravena tak, aby zajišťovala bezpečnost sbírky a zároveň splňovala veškeré nároky na preventivní ochranu sbírky.

Klimatické parametry v místnosti musí být udržovány konstantní. Jejich kolísání je totiž nebezpečnější než jejich trvale zvýšené nebo snížené hodnoty pohybující se na hranici přístupu. Klimatické podmínky v místnosti by proto měly být soustavně monitorovány.

Pokud v místnosti, v které bude vystavena zamýšlená expozice nebude možné udržet konstantní hodnoty, je možné alespoň do vitrín s historickými dokumenty umístit vhodnou tlumící látku.¹⁵

¹⁴ - „Projekt v bodech“ je přiložen v textové příloze

- fotografie dokumentující místnost budoucího muzea viz. obrazová příloha

¹⁵ viz. kapitola 3.2.1 Regulace relativní vlhkosti

Pokud bude vystavován nejvzácnější svazek z fondu farní knihovny a to Graduál Ústeckoorlický, bylo by vhodné jeho umístění do samostatné klimatizované vitríny.

Místnost ve které bude zamýšlená expozice, by měla mít vhodné přirozené i umělé světlo. Je třeba zamezit přímému a těžko regulovatelnému světlu. Nebo alespoň denní světlo rozptýlit pomocí závěsů nebo žaluzií. Průhledné části vitrín, v nichž budou exponáty vystaveny, by měly být tvořeny zesíleným sklem se zalomením hran směřujícím dovnitř. Nebo by sklo mělo být opatřeno alespoň fólií s UV absorbéry.¹⁶ *„Hladina osvětlení v expozicích je vždy kompromisem mezi pohodlím návštěvníka a ochranou historického materiálu. Osvětlení o intenzitě 50 lx lze považovat za dostatečnou. Z hlediska pohodlí návštěvníka je důležitější vyváženost osvětlení mezi předmětem a ostatním prostorem než intenzita osvětlení v prostorách expozice. I osvětlení 100 – 200 lx je dostatečné pro vnímání detailů uměleckého díla.“*¹⁷

V době, kdy výstavní místnost nebude otevřena pro veřejnost, by bylo vhodné vypínat osvětlení a zatahovat závěsy a tím snížit dávku osvětlení.

Místnost je třeba vybavit funkčním nábytkem, jenž by nepoškozoval dokumenty. Knihy a ostatní exponáty je vhodné vystavovat v uzamykatelných vitrínách.

Vitríny by měli být také dostatečně utěsněné, aby bylo zamezeno přístupu prachu a nečistot a měli by být v dostatečné vzdálenosti od tepelného zdroje.

V prostorách výstavy by měly být hodnoty vlhkosti $RV < 50\%$ a teploty cca 15 – 20°C.

¹⁶ viz kapitola 3.1.2 Podmínky ochrany před světlem

¹⁷ Preventivní ochrana sbírkových předmětů, Praha 2000

Velmi důležitá je ochrana proti požáru, tzn. používání pokud možno nehořlavých materiálů, instalace požární signalizace, zhasacího systému atd.

4. 2. Pravidla pro přípravu výstavy / expozice¹⁸

1. Tematický záměr (libreto) výstavy.

Stanovuje obsahovou náplň výstavy a její výstup na veřejnost. Zmiňuje se jakými prostředky bude obsahová myšlenka prezentována veřejnosti. Uvádí na jaké exponáty, grafické ztvárnění, modely aj. bude kladen důraz tak, aby byl naplněn záměr výstavy.

2. Technický scénář výstavy.

V písemné formě rozpracovává libreto včetně textů a doprovodného obrazového materiálu. Uvádí konkrétní exponáty včetně jejich popisek. Technický scénář v této podobě je podkladem pro práci výtvarníka.

3. Výtvarná podoba technického scénáře výstavy.

Na základě technického scénáře navrhne výtvarník konkrétní výtvarné a instalační řešení výstavy / expozice. Návrh je konzultován s odborným autorem výstavy. Na odborném pracovníkovi je, aby výtvarné řešení odsouhlasil, případně navrhl takové změny, které zaručují, že záměr a myšlenka výstavy zůstane zachována. Konečná podoba scénáře je dialog mezi oběma autory - odborníkem a výtvarníkem.

4. Dokumentace konečné podoby výstavy.

Jako každou muzejní činnost i podobu výstavy či expozice je nutno dokumentovat. Dokumentace výstavy má dvě podoby. Archivujeme libreto i technický scénář včetně výtvarného řešení. Dále je konečná

¹⁸ Podle studijních textů katedry archeologie, fakulty humanitních věd, Západočeské univerzity v Plzni, předmětu Muzeologie a památky

podoba dokumentována i fotograficky, případně videozáznamem. Stejně tak dokumentujeme i průběh vernisáže výstavy, či expozice. Tato dokumentace není samoúčelná. Muzeum dokumentuje nejen dění kolem sebe, historii či přírodu, ale dokumentuje i svoji činnost. Dokumentace muzejní činnosti je ve výběru pak součástí výročních zpráv o činnosti organizace a v delších časových úsecích i součástí dějin organizace.

4. 3. Jak knihu vystavovat

Knihu je dobré podložit klínovými molitanovými přířezy. Aby nedocházelo k deformacím hřbetu, která je způsobena tíhou knižního bloku v příliš kolmé poloze.

Všechny materiály, s kterými dokument během výstavy přijde do styku, musí být hladké a chemicky stabilní.

Způsob vystavení objekt nesmí způsobovat namáhání objektu.

Podle M. Ďuroviče: „... je vázané dokumenty a knihy doporučeno vystavovat výhradně ve vitrínách ve vodorovné nebo mírně šikmé poloze. Jako podložku lze použít skleněné pultíky, speciální molitanové přířezy nebo stojánky z tvarovaného polymetylmetakrylátu (plexiskla). Mají být konstruovány tak, aby kniha, nevystavuje-li se zavřená, byla pouze mírně rozevřena a předcházelo se tak přílišnému namáhání knižní vazby a hřbetu, a to i na úkor čitelnosti textu. Listy rozevřené dvoustrany mohou být zajištěny těžátkem z olůvek zašitých do tkaniny nebo dostatečně širokými pásky z inertní polyetylénglykoltereftalátové fólie (Melinex, Myral apod.). Rozevřenou dvoustranu knihy je vhodné v průběhu výstavy, pokud to její charakter umožňuje, měnit.

Dále vystavené rozevřené knihy se mají jednou za měsíc na dobu 24 hodin zavřít a nechat relaxovat, sepnout sponami, případné vložit do původního pouzdra. „¹⁹

4. 4. Materiály pro vybavení depozitáře/výstavní místnosti²⁰

Podlahy: měly by být hladké, beze spár, dobře udržovatelné v čistotě, nevyžadující péči a neodpařující škodlivé látky (kámen, kamenina, lité betonové stěrky apod.)

Nátěry stěn: minerálního charakteru (vápenné, silikátové), prodyšné, neklížené, neobsahující zejména polyvinylacetátové (ale ani polyakrylátové) disperze.

Materiál úložného mobiliáře: Eloxovaný hliník, měkké dřevo bez povrchové úpravy, plech z nerezové oceli nebo oceli, natřené kvalitním nátěrem. Zejména nevhodné jsou dřevotřísky (pojené fenolformaldehydovými nebo melaminformaldehydovými pryskyřicemi, uvolňujícími formaldehyd), tvrdá dřeva (hlavně dub, uvolňující kyselinu octovou), různé polymerní materiály, které časem degradují a částečně depolymerují.

(Více viz tab

¹⁹ M. Ďurovič a kol., restaurování a konzervování archiválií a knih, s. 151

²⁰ Preventivní ochrana sbírkových předmětů, Praha 2000. s. 26-27

4. 5. Výklad pojmů²¹

Výstavou rozumíme krátkodobou časově i místně omezenou presentaci muzejních sbírek. Provedení výstavy je jednodušší a vychází z předpokladu, že náklady na realizaci výstavy by měly být úměrné jejímu trvání. Optimální doba trvání výstavy je cca dva měsíce. Rozsáhlé souborné celostátní výstavy jsou vzhledem ke své nákladnosti i presentaci zvláště významné tematiky úměrně delší (např. výstava Rudolf II a jeho doba, nebo Barokní Čechie apod.). Výstava předkládá dílčí poznatky vyvěrající z vědecko selekční a vědecko tezaurační aktivity.

Expozicí nazýváme rozsáhlou instalaci sbírek věnovanou buď určité sbírce, nebo určitému období (expoziční pravěku, přírodovědy, košíkářství apod,) většinou s vazbou na určitý region. Předpokládaná doba trvání expoziční je nejméně několik let. S tímto ohledem je nutno přistupovat k výtvarnému i technickému řešení tématu. Délka trvání expoziční vyžaduje kvalitnější materiály, důslednější ochranu vystavených sbírek proti vlivu prostředí, především působení světla a v neposlední řadě bohužel i ochranu sbírek před návštěvníky.

Důležitá je relace mezi expoziční a výstavou. Expoziční má do jisté míry statickou povahu, je naproti tomu výstava dynamickou složkou, která doplňuje ve vybraných tématech expoziční.

Samozřejmě jsou i výstavy jejichž pojetí a tematika s expozičními nesouvisí a je doplňkem muzejní nabídky veřejnosti. Řada okresních a městských muzeí ve svých prostorách pořádá i výstavy umění galerijního typu, zvláště tam, kde nejsou specializovaná muzea umění – galérie.

²¹ studijní texty katedry archeologie, fakulta humanitních věd, Západočeská univerzita v Plzni předmětu Muzeologie a památky

5. Závěr

Ústecká farní knihovna je jednou z nejstarších knihoven v regionu. Obsahem a uložením knih je tato knihovna typickou svého druhu. Díky soupisu, který byl vytvořen v 18. století děkanem Mosbenderem, byla zachována a zachráněna značná část původního knižního fondu a informací o knihovně. Díky dlouhodobé spolupráci Ústecké fary a Katedrou historie na Univerzitě Palackého jsou již zpracovány mnohé písemné památky. Fond byl uspořádán a inventarizován.

Všechny materiály vlivem okolního prostředí v průběhu času stárnou a podléhají degradaci. Tomuto procesu nelze zabránit, můžeme jej však co nejvíce zpomalit. Dosud jediný osvědčený způsob předcházení zbytečnému chátrání a poškození knižních fondů je důsledná preventivní péče. Což znamená zajištění optimálních podmínek uložení a minimalizace všech rizikových faktorů. V bakalářské práci jsme formulovali obecné zásady preventivní péče, optimální podmínky uložení a popsali jsme základní vlivy urychlující degradaci materiálu jako je světlo, relativní vlhkost, teplota a znečištěné ovzduší.

V reálném životě lze jen málokdy docílit a dodržet všech pravidel a podmínek pro uložení celého knižního fondu. Veškerá péče o tisky v ústecké faře spočívala v uložení alespoň většiny z nich do suchých skříní. Pro nedostatek prostoru jsou tisky a časopisy z 19. a 20. století uloženy nejen ve skříních, ale i ve více než třiceti papírových krabicích. Byla tak sice splněna základní podmínka pro jejich přežití, ale nejsou to však podmínky optimální. Proto je vždy řešením alespoň kompromis, který by byl co nejšetrnější ke sbírkovému fondu.

Tato práce by měla být zejména souhrn pravidel pro ukládání knižního fondu a pravidel pro vystavování historických knih v zamýšleném muzeu „decanale Austae“

6. Literatura

- M. Ďurovič a kol.: Restaurování a konzervace archiválií a knih, Paseka 2002
- I. Kopecká a kol.: Preventivní péče o historické objekty a sbírky v nich uložené, Státní ústav památkové péče, Praha 2002
- Metodický list: Odborný seminář Muzejní klimatologie, Brno 1995
- Preventivní ochrana sbírkových předmětů, Praha 2000

7. Prameny

- Diplomová práce Jany Drašnarové, Děkanská knihovna v Ústí nad Orlicí, Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta
- Studijní texty Fakulty restaurování, předmětu Technologie restaurování
- Studijní texty Ústavu archeologie a muzeologie, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno; www.phil.muni.cz
- studijní texty katedry archeologie, fakulta humanitních věd, Západočeská univerzita v Plzni předmětu Muzeologie a památky; www.kar.zcu.cz
- internetové stránky Národní knihovny: www.nkp.cz

8. Textová příloha

Tab. č. 1- Intenzita osvětlení u jednotlivých zdrojů

Tab. č. 2- Vyznačení venkovních klimatických podmínek, vhodných pro větrání ke snížení Rv na 50%

Tab. č. 3- Hranice venkovních klimatických podmínek, za kterých by došlo při větrání depotu ke kondenzaci vody

Tab. č. 4- Doporučené parametry klimatu pro některé druhy fondů

8. 2. Projekt ESF, Terénní pracoviště Katedry historie FF UP v Olomouci, Museum decanale Austae

8. 3. Přehled předpisů upravujících oblast archivnictví

(tab. č. 1) intenzita osvětlení u jednotlivých zdrojů²²

Zdroj	Intenzita osvětlení lx
Xenonová výbojka 1500 W	5000
Žárovka 60 W	300
Halogenová nízkovoltová	300
	100
	50
Zářivka 36 W	300
Zářivka 18 W	7400

(tab č. 2) Vyznačení venkovních klimetických podmínek, vhodných pro větrání ke snížení Rv na 50%²³

Vyznačení venkovních klimetických podmínek, vhodných pro větrání ke snížení Rv na 50% (výchozí klimatické podmínky v depotu: t=16°C; Rv=70%)	
Při Rv (%)	Při všech teplotách do (°C)
30	24
35	22
40	19
45	17
50	16
55	14
60	12
65	11
70	10
75	9
80	8
85	7
90	6
95	5

²² Preventivní ochrana sbírkových předmětů, Praha 2000. s.27

²³ Martinek, František: Problematika klimatologie v archivech. In: Metodický list - Muzejní klimatologie, Brno 1995. s. 27.

(tab. č.3) Hranice venkovních klimatických podmínek, za kterých by došlo při větrání depotu ke kondenzaci vody²⁴

Hranice venkovních klimatických podmínek, za kterých by došlo při větrání depotu ke kondenzaci vody (výchozí klimatické podmínky v depotu: t= 10°C; Rv = libovolná)	
Při Rv (%)	Při všech teplotách nad (°C)
30	30
35	27
40	25
45	23
50	21
55	19
60	18
65	16
70	15
75	14
80	13
85	12
90	11
95	10

²⁴ Martinek, František: Problematika klimatologie v archivech. In: Metodický list - Muzejní klimatologie, Brno 1995. s. 29.

(Tab. č. 4) Doporučené parametry klimatu pro některé druhy fondů²⁵

Druh fondu	Smíšené knihovní sbírky	Černobílé fotomateriály	Barevné fotomateriály	Magnetická média
Teplota (přijatelná) [kolísání]	18± 2 °C (do 25 °C) [do 2 °C/24 h]	16± 2 °C (do 21 °C) [do 1,5 °C/24 h]	5± 1 °C (do 7 °C) [do 1,5 °C/24 h]	18± 2 °C (do 25 °C) [do 3 °C/24 h]
Rel. vlhkost (přijatelná) [kolísání]	50± 5% (40-60%) [do 5%/24 h]	30± 5% (20-50%) [do 5%/24 h]	30± 5% (20-50%) [do 5%/24 h]	30± 5% (20-50%) [do 5%/24 h]
Proudění vzduchu	do 0,5 m/s	do 0,5 m/s	do 0,5 m/s	do 0,5 m/s
Intenzita osvětlení [krátkodobě]	do 50 lx [do 2500 lx]	do 50 lx [do 2500lx]	do 50 lx [do 2500lx]	do 50 lx [do 2500lx]
Intenzita UV-záření	do 75 m W/lm	do 75 m W/lm	do 75 m W/lm	do 75 m W/lm
Roční osvit	do 200000 lx.h	do 200000 lx.h	do 200000 lx.h	do 200000 lx.h
Prašnost	do 50 m g/m ³	do 50 m g/m ³	do 50 m g/m ³	do 50 m g/m ³
NO _x	do 10 m g/m ³	do 10 m g/m ³	do 10 m g/m ³	do 10 m g/m ³
SO ₂	do 10 m g/m ³	do 10 m g/m ³	do 10 m g/m ³	do 10 m g/m ³
CO ₂	do 4,5 mg/m ³	do 4,5 mg/m ³	do 4,5 mg/m ³	do 4,5 mg/m ³
Ozón	do 4,5 m g/m ³	do 4,5 m g/m ³	do 4,5 m g/m ³	do 4,5 m g/m ³

²⁵ www.nkp.cz

8. 2. Projekt ESF, Terénní pracoviště Katedry historie FF UP v Olomouci, Museum decanale Austae

Dosavadní spolupráce Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí s Katedrou historie (dále KH) FF UP:

- 2004 – 2007 Pořádání a katalogisace děkanské knihovny (DRAŠNAROVÁ, Jana: *Bohemika ve fondu děkanské knihovny v Ústí nad Orlicí* (bakalářská práce), Olomouc 2005; DRAŠNAROVÁ, Jana: *Děkanská knihovna v Ústí nad Orlicí. Historie a inventář knihovního fondu včetně katalogu rukopisů a starých tisků* (diplomová práce), Olomouc 2007)
- 2004 – 2005 Pořádání a invenarisace archivního fondu Děkanství Ústí nad Orlicí uloženého v budově děkanství (ŽENÍŠKOVÁ, Magda: *Děkanský úřad Ústí nad Orlicí 1659 – 1950 (1969). Inventární studie archivního fondu* bakalářská práce). Olomouc 2005)
- 2004 – dosud Pořádání a katalogisace notového materiálu Cecilské hudební jednoty (nejprve v letech 2004 – 2006 v rámci seminářů Pomocné vědy historické pro obor muzikologie, 2006 – dosud v rámci seminářů Katalogisace notového materiálu pro obor archivnictví, 2006 – 2007 také v rámci semináře ESF Inventarizace drobných církevních fondů)
- 2008 – dosud Pořádání a inventarizace knih a spisů, vzešlých z činnosti Cecilské hudební jednoty (zadáno jako bakalářská práce na oboru archivnictví Aleně KŘÍŽOVÉ)

Zamýšlené projekty terénního pracoviště:

Jako muzeum bude toto pracoviště sbírat, zpracovávat, uchovávat a veřejnosti zpřístupňovat umělecké, kulturně historické i písemné památky, které jsou v držení Římskokatolické farnosti – děkanství (dále ŘkfD) v Ústí nad Orlicí.

- **Sbírková činnost**

I když kmennový fond budou tvořit památky které jsou již v držení ŘkfD, bude součástí aktivit studentů sběr dalších pramenů a to nejen v souvislosti s přípravou expozice a sezóních výstav (zde bude nutný výzkum ve fondech celé řady dalších institucí). Záměrem je zachytit hmotné a písemné památky související s historií farnosti v druhé polovině 20. století a zejména svědectví pamětníků, týkající se P. Václava Boštika, dlouholetého děkana, významného stavebníka a organizátora.

- **Zpracování sbírek**

I když jsou již – díky dlouhodobé spolupráci KH a ŘkfD (viz výše) zpracovány mnohé – zejména písemné památky, nacházející se v držení ŘkfD, zbývá ještě celá řada dalších památek, kerým chybí odpovídající inventarizace. Proto by se studenti podíleli na zpracování následujících souborů

- Dokončení inventarizace notového materiálu Cecilské hudební jednoty
- Doplnění inventáře archivního fondu Děkanství Ústí nad Orlicí o písemnosti, vrácené Mgr. Věrou Sekotovou
- Vytvoření katalogu historického fondu knihovny DÚ (tj. tisků, vydaných v letech 1801 – 1860)
- Uspořádání a inventarizace sbírky historických liturgických textilií – parament
- Uspořádání, inventarizace a dokumentace sbírky precios (kalichy, monstrance atd.)
- Uspořádání a dokumentace uměleckých předmětů umístěných jak v kostelech a kaplích, tak také těch, které byly již odstraněny a jsou uloženy na různých místech

- **Uchování sbírek**

Studenti by se aktivně podíleli na soustředění a uložení vzácných předmětů v budovaném depozitáři v budově děkanství

- **Presentace sbírek ŘkfD veřejnosti**

Zde bude hlavní těžiště i smysl celého projektu terénního pracoviště. Záměrem je seznámit studenty praktickou formou se všemi kroky, které souvisí s vytvořením a provozem výstavy či trvalejší expozice. Klíčová aktivita se tedy bude realizovat ve dvou formách:

A. Vytvoření stálé expozice

Projekt počítá s vytvořením týmu čítajícího cca 8 – 10 studentů, kteří by společně v průběhu tří let realizovali stálou expozici věnovanou historii ústecké farnosti, náboženskému životu městské komunity a významu církevní správy ve velkém sále v prvním patře děkanství.

Navrhované kroky:

1. Společné exkurze do některých muzeí se zajímavě řešenými expozicemi, diskuse s tvůrci expozic. Dvě až tři přednášky odborníků z praxe, zaměřených na zásady prezentace hmotných i písemných památek (muzejník, konzervátor atd.)
2. Seznámení se s možnými exponáty, nacházejícími se v majetku ŘkfD a vytvoření libreta budoucí expozice. Rozdělení jednotlivých témat mezi studenty.
3. Archivní výzkum rozdělený dle konkrétních témat (SOkA Ústí nad Orlicí, SOA Zámorsk, NA Praha), spolupráce s Městským muzeem v Ústí nad Orlicí i okolními regionálními muzei, kontakt s pamětníky.
4. Zpřesnění libreta, vytvoření konkrétních textů a výběr exponátů. Formulace zadání pro tvůrce expozice (spolupráce s fakultou architektury?), posouzení návrhů a výběr nevhodnějšího řešení.
5. Realizace expozice, vytvoření krátké prezentace (natočení krátkého pořadu o historii farnosti) a sepsání průvodce po expozici, církevních památkách města)
6. Vernisáž spojená s cyklem přednášek studentů podle témat, které zpracovávali.

Další pokračování:

Po skončení projektu ESF bude stálá expozice přístupná veřejnosti a studenti KH zde budou o prázdninách zajišťovat průvodcovskou službu.

B. Realizace každoročních tematických výstav

Projekt počítá s realizací každoročního semináře, určeného opět cca pro 5 – 8 lidí, jejichž úkolem bude v průběhu jednoho školního roku připravit krátkodobou výstavu, zaměřenou na konkrétní fenomén spjatý s historií farnosti či města, která bude přístupná v tzv. Útěchové kapli.

Návrhy témat krátkodobých výstav:

- o Magdalena Dobromila Rettigová jako dobroditelka farnosti
- o Děkan Jan Leopold Mosbender a jeho význam v dějinách města
- o Náboženská bratrstva v Ústí nad Orlicí
- o Cecílská hudební jednota – sbor s dvousetletou tradicí
- o Augustin Jan Paukr – poslední opat augustiniánské kanonie v Praze na Karlově
- o Václav Boštík jako děkan, stavebník a mecenáš
- o Děkanský chrám Nanebevzetí Panny Marie a jeho proměny
- o Křížová cesta a drobné sakrální památky města Ústí nad Orlicí

Navrhované kroky:

1. Demontáž předchozí výstavy, seznámení posluchačů s fondy ŘkfD, které je možné využít pro budoucí výstavu,
2. Dvě až tři přednášky odborníků z praxe, zaměřených na zásady prezentace hmotných i písemných památek (muzejník, konzervátor atd.)
3. Vytvoření rámcového libreta, rozdělení jednotlivých úkolů mezi studenty
4. Archivní výzkum, spolupráce s Městským muzeem v Ústí nad Orlicí i okolními regionálními muzei, zapůjčení exponátů
5. Vytvoření přesného libreta a realizace výstavy
6. Vernisáž spojená s přednáškou, na níž budou prezentována další zjištění realizačního týmu výstavy
7. Zajištění průvodcovské služby

Další pokračování:

Po skončení projektu ESF budou podobné semináře na realizaci různých výstav (viz navrhovaná témata) pokračovat nadále nejméně po dobu 5 let.

Vhodné vybavení

- 4 notebooky s programovým vybavením pro Tiskárna černobílá
- Tiskárna barevná na tištění fotek
- Kopírka na A3
- Skener na A3
- Dataprojektor
- Promítací plátno
- Tabule
- Vitríny, panely na krátkodobé výstavy do Útěchové kaple
- Spotřební materiál (náplně do tiskáren, papíry, fixy)
- Tisk katalogizačních karet

8. 3. Přehled předpisů upravujících oblast archivnictví

Autorem je PhDr. Jiří Úlovec z Odboru archivní správy MV ČR. Přehled vyšel jako článek v *Archivním časopise* č. 1, 2003 (str. 12-18).

Základní právní normy

- Vládní nařízení č. 29 ze dne 7. května 1954, o archivnictví. Sbíрка zákonů Republiky československé, částka 17 z 9. června 1954.
- Směrnice ministerstva kultury č. 69 421/1955, poř. č. 15/56 Sbířky instrukcí pro národní výbory, o vedení kronik.
- Instrukce ministerstva vnitra a ministerstva školství a kultury čj. MV: Ar-1956/20-1958, čj. MŠK: 43. 070/58 ze dne 23. února 1959, o spolupráci archivů a muzeí. Publikována ve Sbířce instrukcí pro výkonné orgány národních výborů, roč. 1959, částka 5, poř. č. 15.
- Směrnice ministerstva vnitra čj. Sv-5785/40-63 ze dne 14. 1. 1964, o ukládání archivního materiálu ve státních archivech a archivech národních výborů (pořadové č. 3) registrovaná v částce 25 Sbířky zákonů 1964.
- Směrnice ministerstva vnitra ze dne 1. 10., 1965 čj. Sv-1107/40-65, o nahlížení do písemností uložených v archivech a spisovnách.
- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (zde § 12 odst. 1 písm. e).
- Směrnice ministerstva vnitra ČSR ze dne 14. 11. 1970 čj. Ar/2-2490/70, pro organizaci, činnost a řízení okresních a městských archivů v ČSR. Publikována v Bulletinu ministerstva vnitra ČSR č. 11 z roku 1970, registrovaná v částce 11 Úředního věstníku ČSR z roku 1970.
- Vyhláška ministerstva vnitra ČSR č. 96/1972 Sb., o podnikových archivech.
- Směrnice ministerstva vnitra ČSR ze dne 13. ledna 1972 č. 3 Úředního věstníku ČSR, o ochraně a kategorizaci archiválií uložených v archivech na území ČSR.
- Zákon České národní rady č. 97/1974 Sb., o archivnictví.
- Vyhláška MV ČSR č. 101/1974 Sb., o uznávání archiválií za kulturní památky a o zvýšené ochraně archiválií jako kulturních a národních kulturních památek.
- Vyhláška MV ČSR č. 102/1974 Sb., kterou se stanoví podrobnosti převodu vlastnictví k archiváliím.
- Vyhláška MV ČSR č. 117/1974 Sb., kterou se stanoví kritéria pro posuzování písemností jako archiválií a podrobnosti skartačního řízení.
- Vyhláška MV ČSR č. 118/1974 Sb., o podnikových archivech.
- Směrnice ministerstva vnitra o způsobu vedení evidence archiválií a skladbě Jednotného archivního fondu v ČSR čj. Ar/3-3061/1974.
- Směrnice MV ČSR č. 1/1975 Ú. v. ČSR, o způsobu vedení evidence archiválií a skladbě Jednotného archivního fondu v České socialistické republice.
- Směrnice MV ČSR č. 2/1975 Ú. v. ČSR, o ochraně a kategorizaci archiválií.

- Směrnice MV ČSR č. 3/1975 Ú. v. ČSR, o archivech zvláštního významu.
- Směrnice MV ČSR č. 6/1975 Ú. v. ČSR, o ukládání archiválií do archivů.
- Směrnice MV ČSR č. 7/1975 Ú. v. ČSR, o využívání archiválií.
- Směrnice MV ČSR č. 12/1975 Ú. v. ČSR, o státních archivech.
- Směrnice MV ČSR č. 13/1975 Ú. v. ČSR, o archivech národních výborů.
- Instrukce MV ČSR č. 10/1977 Sb., o způsobu vedení evidence archiválií (čj. Ar/3-2165/77).
- Instrukce ministerstva kultury ČSR a ministerstva vnitra ČSR č. 8/1979 Ú. v. ČSR, o evidenci archiválií v kulturních a kulturně výchovných organizacích a zařízeních.
- Vyhláška ministerstva zahraničních věcí č. 15/1980 Sb., o Úmluvě o opatřeních k zákazu a zamezení nedovoleného dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků.
- Nařízení vlády ČSR č. 132/1988 Sb., o prohlášení Archivu České koruny za národní kulturní památku.
- Vyhláška ministerstva vnitra a životního prostředí ČSR č. 225/1988 Sb., o státních archivech a archivech národních výborů
- Ústavní zákon č. 496/1990 Sb., o navrácení majetku Komunistické strany Československa lidu České a Slovenské federativní republiky (zde § 3).
- Zákon č. 483/1991 Sb., o české televizi (§ 3 písm. d).
- Zákon č. 484/1991 Sb., o českém rozhlasu (§ 3 písm. d).
- Zákon č. 343/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví.
- Zákon č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech (zde § 3a písm. e).
- Zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů.
- Zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě (zde § 16 odst. 5).
- Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů.
- Nařízení vlády č. 46/1998 Sb., o prohlášení Moravských zemských desek za národní kulturní památku.
- Vyhláška Národního bezpečnostního úřadu č. 244/1998 Sb., o podrobnostech stanovení a označení stupně utajení a o postupech při tvorbě, evidenci, přenášení, přepravě, zapůjčování, ukládání, jiné manipulaci a skartaci utajovaných písemností.
- Zákon č. 27/2000 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných dražbách (část pátá)
- Nařízení vlády č. 170/2000 Sb., o prohlášení archivní sbírky Historica Třeboň za národní kulturní památku.
- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
- Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů (zde § 6 odst. 2)

- Zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze.
- Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů (zde § 29, § 30 a § 96 písm. n).
- Vyhláška Ministerstva financí č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu (zde § 18).
- Zákon č. 101/2001 Sb., o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků.
- Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (část sedmá).
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů (§§ 40 a 41).
- Zákon č. 107/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1996 Sb., o zpřístupnění svazků vzniklých z činnosti bývalé Státní bezpečnosti a některé další zákony (zde část druhá).
- Zákon č. 214/2002 Sb., o vývozu některých kulturních statků z celního území Evropských společenství (zde § 3 odst. 1).
- Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů.

9. Obrazová příloha

Seznam:

- (Obr. 1) Budova fary
- (Obr. 2-3) Způsob uložení knižního fondu
- (Obr. 4-5) Pohled na místnost, v které bude realizováno muzeum
- (Obr. 6) Pohled na místnost, v které bude realizováno muzeum
- (Obr. 7) Pohled na stěnu, na které v minulosti vyseli obrazu.

(Obr. 1) Budova fary

(Obr. 2 – 3) Způsob uložení knižního fondu

(Obr. 4 -5) Pohled na místnost, v které bude realizováno muzeum

(Obr. 6) Pohled na místnost, v které bude realizováno muzeum

(Obr. 7) Pohled na stěnu, na které v minulosti vyseli obrazu. Uvažuje se, že v zamýšleném muzeu budou obrazy vráceny na stejné místo

10. Restaurátorský průzkum vybraných svazků v římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí

Seznam

Formulář č. 1 – Orlickoústecký graduál

Formulář č. 2 – (Sig. 5) Ioannes expensus notis monitisque sacris. Lugdunum, Gabriel Boissat haeredes

Formulář č. 3 – (Sig. 18) Commentaria in Acta Apostolorum, Epistolas canonicas et Apocalypsin.. Antverpia

Formulář č. 4 - (Sig. 22) Des unerschöpfften Schatzes deren Güttern so wir in Christo haben. II. Band.

Formulář č. 5 - (Sig. 103) Hortus Pastorum. Colonia Agrippina, Petrus Henningius

Formulář č. 6 - (Sig. 119) Ewangelischer Compass

Formulář č. 7 – (Sig. 191)

Formulář č. 8 – (Sig. 212) Biblia Sacra das ist Die ganze H. Schrift Alten und Neuen Testaments nach der letzten Romischen Sixtiner Edition

Formulář č. 9 – (Sig. 244) Praxis catechistica

Formulář č. 10 – (Sig. 277) Hagiophila

Formulář č. 11 – (Sig. 231) Thesaurus precatationum. Görlitz in Ober Laussitz

Formulář č. 12 – (Sig. 68) Obnovená práva a zřízení zemská Království českého

Formulář č. 13 – (Sig. 78) Geschichte der Exeges

**Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí
(č. 1)**

Signatura	
Název díla	Orlickoústecký graduál
Autor	
Datace	1588
Rozměry	519 x 330 x 140 mm
Počet stran	cca 955
Vazba	Celokožená + ochranný usňový obal
Desky	dřevo
Hranění desek	Ze 3 stran směrem ven od bloku
Síla desek	cca 15 mm
Kanty	15 mm
Pokryv	jircha
Ochranný pokryv	Třísločiněná useň
Výzdoba	Slepotisková linka a tlačítka
Šití	5 dvojitých vazů (useň)
Kapitálek	Obšívány usňový proužek-dvoubarevný - bavlna
Ořízka	červená
Hřbet	zkulacený
Kování	2 x spona s kolíčkovou záchatkou, 2 x řemínek, středové kování
Psací podložka	papír
Tisk	rukopis
Grafická výzdoba	iluminace

Popis poškození:

Stav knižní vazby	poškozený
Pokryv-jircha	mech. znečištěný, odřený, ztráty, poškození u hlavy a u paty, v některých místech propálený
Ochranný pokryv	mech. znečištěný, odřený, ztráty, poškození u hlavy a u paty, v některých místech propálený, již částečně degradovaný-křehne
Desky	Poškozené rohy
šití	Šití je kompaktní a funkční
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, zatekliny, skvrny, trhliny, ohnuté rohy, pomačkání, hrubé nečistoty, v bloku se nachází dobové opravy z ručního papíru, na předsádkách a prvních listech se objevuje rez od kování. Degradaci podléhají také pigmenty použité v iluminacích(zejména zelený pigment). Dochází k degradaci pojiva a následnému práškovatění a udlupování pigmentu

Návrh na restaurátorský zásah:

1. Fotodokumentace
2. Popis knihy a poškození
3. Provedení stěrů na mikrobiologické zkoušky
4. Odběr vzorků na analýzu teploty smrštění usně
5. Měření pH a zkoušky rozpustnosti
6. Mechanické čištění práškovou gumou a štětcem
7. Popřípadě odkyselení v MMMK
8. Po dohodě a bližším průzkumu lokální vymývání zateklin v bloku knihy na klínovém odsávacím stole
9. Kontrolní měření pH po mokřém čištění
10. Ošetření usňového pokryvu
11. Vyspravení bloku japonským papírem
12. Trvalá fixace barevné vrstvy
13. Výroba ochranného pouzdra a proklady proti rzi
14. Závěrečná fotodokumentace

Seznam fotodokumentace:

- (Obr. 1- 4) Pohled na přední desku knihy a její ochranný pokryv
- (Obr. 5) Přední ořízka
- (Obr. 6) Pohled na dolní roh knihy
- (Obr. 7) Horní ořízka
- (Obr. 8) Spodní ořízka
- (Obr. 9–10) Detailní záběr středového kování a spony s kolíčkovou záchytkou
- (Obr. 11-12) Detail cenzurního přepisu. Původní text byl vyškrábaný a přepsaný
- (Obr. 13) Listy s pasáží o Janu Husovy byly v době cenzury slepeny k sobě. Na fotografii je i viditelný vystřižený list.
- (Obr. 14–17) Ukázka iluminací v knize
- (Obr. 18) Detail iniciály
- (Obr. 19) Detail záložky
- (Obr. 20) Detailní pohled na iniciálu
- (Obr. 21) Detailní pohled na přeplepy
- (Obr. 22) Dobové opravy
- (Obr. 23) Detail propálených míst na usňovém pokryvu
- (Obr. 24) Detail degradace pigmentu a dobové opravy
- (Obr. 25–26) Způsob uložení knihy

(Obr. 1- 4) Pohled na přední desku knihy a její ochranný pokryv

(Obr. 5) Přední ořízka

(Obr. 6) Pohled na dolní roh knihy

(Obr. 7) Horní ořízka

(Obr. 8) Spodní ořízka

(Obr. 9 – 10) Detailní záběr středového kování a spony s kolíčkovou záchytkou

(Obr. 11 - 12) Detail cenzurního přepsu. Původní text byl vyškrábaný a přepsaný

(Obr. 13) Listy s pasáží o Janu Husovy byly v době cenzury slepeny k sobě. Na fotografii je i viditelný vystřižený list.

(Obr. 14 – 17) Ukázka iluminací v knize

(Obr. 18) Detail iniciály

(Obr. 19) Detail záložky

(Obr. 20) Detailní pohled na iniciálu

(Obr. 21) Detailní pohled na přelepy

(Obr. 22) Dobové opravy

(Obr. 23) Detail propálených míst na usňovém pokryvu

(Obr. 24) Detail degradace pigmentu a dobové opravy

(Obr. 25 – 26) Způsob uložení knihy

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 2)

Signatura	5
Název díla	Ioannes expensus notis monitisque sacris. Lugdunum, Gabriel Boissat haeredes
Autor	Novarinus, Aloysius
Datace	1643
Rozměry	355 x 232 x 45 mm
Počet stran	cca 450
Vazba	celopergamenová
Desky	dřevo
Hranění desek	Ze 3 stran směrem ven od bloku
Síla desek	5 mm
Kanty	5 mm
Pokryv	pergamen
Výzdoba	ne
Šití	zapuštěné vazy (motouz)
Kapitálek	dvoubarevný - bavlna
Ořízka	červená natíraná
Hřbet	rovný
Kování	2 x spona dírková hranová, 2 x řemínek
Psací podložka	papír
Tisk	černý, sloupcová sazba
Grafická výzdoba	ne

Popis poškození:

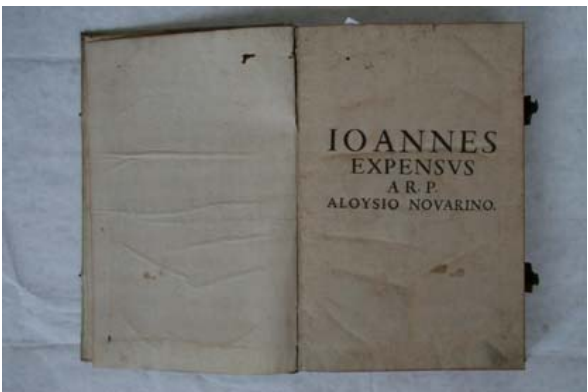
Stav knižní vazby	dobrý
Pokryv	mech. znečištěný, odřený
Desky	ne
Šití	ne
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, zatekliny, skvrny, částečný foxing

Návrh na restaurátorský zásah:

- Ambulantní opravy
- Kontrolní měření pH

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50lx

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 3)

Signatura	18
Název díla	Commentaria in Acta Apostolorum, Epistolas canonicas et Apocalypsin.. Antverpia
Autor	a Lapide, Cornelius Cornelius
Datace	1629
Rozměry	355 x 220 x 95 mm
Počet stran	cca 1320
Vazba	celokožená
Desky	dřevo
Hranění desek	ne
Síla desek	5 mm
Kanty	ne
Pokryv	Tříslučiněná useň
Výzdoba	Slepotisková linka
Šití	6 dvojitých vazů (motouz)
Kapitálek	dvoubarevný - bavlna
Ořízka	červená stříkaná
Hřbet	Mírně zkulacený
Kování	ne
Psací podložka	papír
Tisk	černý, sloupcová sazba
Grafická výzdoba	Ilustrace: na titulní straně, zobrazuje: v horní polovině Bůh Otec na trůnu, před ním beránek Boží, kolem symboly 4 evangelistů, vše v kruhu dalších svatých, v dolní polovině 7 výjevů ze života svatých

Popis poškození:

Stav knižní vazby	dobrý
Pokryv	mech. znečištěný, odřený
Desky	ne
Šití	Prasklá drážka v bloku
Stav knižního bloku	mech. znečištěný

Návrh na restaurátorský zásah:

- Ambulantní opravy

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50lx

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 4)

Signatura	22
Název díla	Des unerschöpften Schatzes deren Gütern so wir in Christo haben. II. Band.
Autor	
Datace	neuvedená
Rozměry	300 x 250 x 60 mm
Počet stran	cca 671
Vazba	celokožená
Desky	lepenka
Hranění desek	ne
Síla desek	2 mm
Kanty	ne
Pokryv	Třísločiněná useň
Výzdoba	Slepotisková linka
Šití	4 jednoduché vazy (motouz)
Kapitálek	dvoubarevný - bavlna
Ořízka	Červeno-modrá stříkaná
Hřbet	Mírně zkulacený
Kování	ne
Psací podložka	papír
Tisk	černý, sloupcová sazba
Grafická výzdoba	ne

Popis poškození:

Stav knižní vazby	dobrý
Pokryv	mech. znečištěný, odřený.ztráty,hmyz
Desky	Poškozené rohy
Šití	
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, pomačkání, ohnuté rohy, zatekliny, skvrny, foxing

Návrh na restaurátorský zásah:

- Ambulantní opravy
- Kontrolní měření pH

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50lx

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 5)

Signatura	103
Název díla	Hortus Pastorum. Colonia Agrippina, Petrus Henningius
Autor	Marchantius, Jacobus
Datace	1648
Rozměry	230 x 130 x 90 mm
Počet stran	cca 1400
Vazba	celopergamenová
Desky	Kaširovaný papír
Hranění desek	ne
Síla desek	5 mm
Kanty	3 mm
Pokryv	pergamen
Výzdoba	ne
Šití	3 dvojité vazy (motouz)
Kapitálek	ne
Ořízka	modrá natíraná
Hřbet	rovný
Kování	ne
Psací podložka	papír
Tisk	černý, sloupcová sazba
Grafická výzdoba	Ilustrace na titulním listě zobrazuje alegorie naděje, víry a lásky. Bránu a kolem ní sv. Petr a Pavel. Anděl vede člověka do Boží zahrady

Popis poškození:

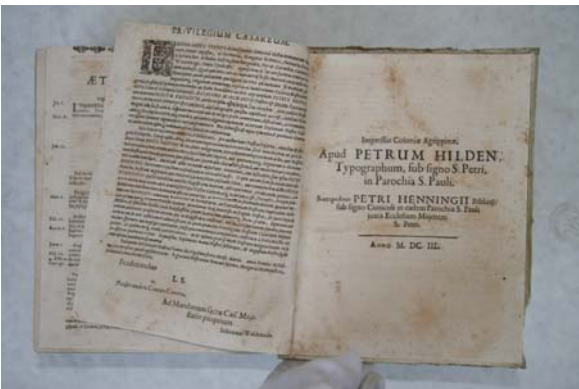
Stav knižní vazby	poškozený
Pokryv	mech. znečištěný, odřený.ztráty, prasklá drážka, oddělený hřbet
Desky	Poškození červotočem
Šití	Prasklá drážka
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, vypadávající listy, pomačkání, ohnuté rohy, zatekliny, skvrny, foxing

Návrh na restaurátorský zásah:

- Částečné restaurování
- Kontrolní měření pH
- Ochranný obal + Phase-box

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50lx

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 6)

Signatura	119
Název díla	Ewangelischer Compass
Autor	Faberius, Vitus
Datace	neuveдена
Rozměry	210 x 155 x 100 mm
Počet stran	823
Vazba	celokožená
Desky	dřevo
Hranění desek	Ze 3 stran směrem ven od bloku
Síla desek	3 mm
Kanty	5 mm
Pokryv	Tříslučiněná useň
Výzdoba	ne
Šití	3 jednoduché vazy (motouz)
Kapitálek	Klasický-dvoubarevný-bavlna
Ořízka	zelená natíraná
Hřbet	rovný
Kování	2 x spona dírková hranová, 2 x řemínek
Psací podložka	papír
Tisk	černý, sloupcová sazba
Grafická výzdoba	ne

Popis poškození:

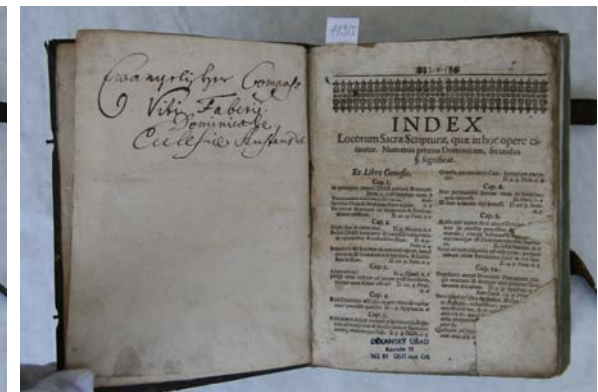
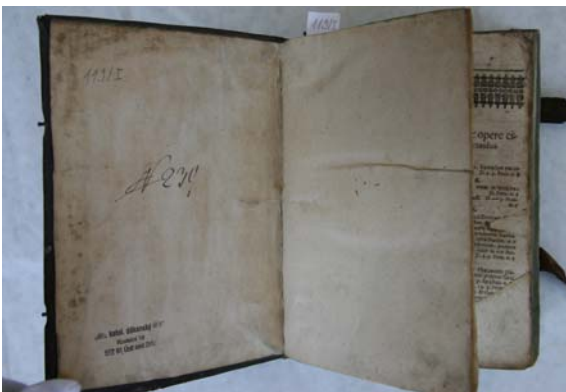
Stav knižní vazby	dobrý
Pokryv	mech. znečištěný, odřený
Desky	
Šití	
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, pomačkání, ohnuté rohy, zatekliny, skvrny, foxing

Návrh na restaurátorský zásah:

- Ambulantní opravy
- Kontrolní měření pH

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50lx

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 7)

Signatura	191
Název díla	??
Autor	??
Datace	neuvedena
Rozměry	195 x 155 x 100 mm
Počet stran	cca 1380
Vazba	celokožená
Desky	lepenka
Hranění desek	ne
Síla desek	2 mm
Kanty	ne
Pokryv	Třísločiněná useň
Výzdoba	Slepotisková linka
Šití	4 dvojité vazy (motouz)
Kapitálek	ne
Ořízka	Červená stříkaná
Hřbet	rovný
Kování	ne
Psací podložka	papír
Tisk	černý, sloupcová sazba
Grafická výzdoba	ne

Popis poškození:

Stav knižní vazby	poškozený
Pokryv	mech. znečištěný, odřený, ztráty na hřbetě a chybí přední deska, poškození u hlavy a paty
Desky	Ztráta přední desky, poškozené rohy
Šití	Uvolněné listy, uvolněné složky, prasklá drážka
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, trhliny, vypadávající listy a složky, pomačkání, ohnuté rohy, zatekliny, skvrny, hrubé nečistoty, ztráty

Návrh na restaurátorský zásah:

- Komplexní restaurování
- Ochranný obal + Phase-box

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50lx

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 8)

Signatura	212
Název díla	Biblia Sacra das ist Die ganze H. Schrift Alten und Neuen Testaments nach der letzten Romischen Sixtiner Edition
Autor	Ulenberg, Caspar
Datace	1630
Rozměry	220 x 130 x 120 mm
Počet stran	
Vazba	celokožená
Desky	dřevo
Hranění desek	ne
Síla desek	3 mm
Kanty	3 mm
Pokryv	Třísločiněná useň
Výzdoba	Slepotisková linka
Šití	4 jednoduché vazy (motouz)
Kapitálek	Jednobarevný-bavlna
Ořízka	zlacená
Hřbet	Mírně zkulacený
Kování	2 x spona dírková hranová, 2 x řemínek
Psací podložka	papír
Tisk	černý, sloupcová sazba
Grafická výzdoba	Ilustrace na titulním listě zobrazuje Boha Otce, dole Ježíše, v rozích evangelist a okolo výjevy z Bible

Popis poškození:

Stav knižní vazby	Částečně poškozený
Pokryv	mech. znečištěný, odřený, ztráty,
Desky	Prasklá přední deska, poškozené rohy
Šití	
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, ohnuté rohy, skvrny, foxing

Návrh na restaurátorský zásah:

- Ambulantní opravy
- Kontrolní měření pH

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50l

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 9)

Signatura	244
Název díla	Praxis catechistica
Autor	Placidus
Datace	1630
Rozměry	140 x 80 x 50 mm
Počet stran	cca 490
Vazba	celopapírová
Desky	lepenka
Hranění desek	ne
Síla desek	2 mm
Kanty	ne
Pokryv	papír
Výzdoba	
Šití	2 jednoduché vazy (motouz)
Kapitálek	ne
Ořízka	Horní a dolní zelená, přední červená natíraná
Hřbet	rovný
Kování	ne
Psací podložka	papír
Tisk	černý, sloupcová sazba
Grafická výzdoba	ne

Popis poškození:

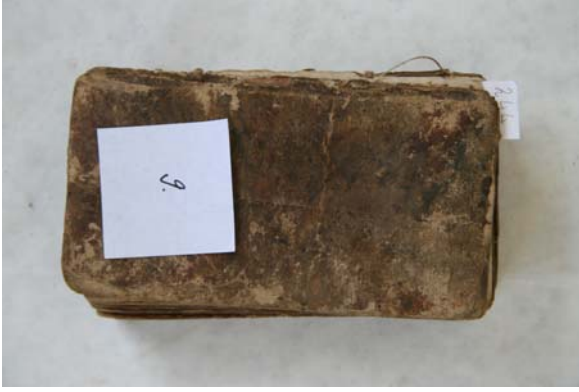
Stav knižní vazby	poškozený
Pokryv	mech. znečištěný, odřený, ztráty, prasklá drážka, poškození u hlavy a paty
Desky	oddělené
Šití	Přetrhané vazy, prasklá drážka
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, pomačkání, trhliny, ohnuté rohy, zatekliny, skvrny, foxing

Návrh na restaurátorský zásah:

- Částečné restaurování
- Kontrolní měření pH
- Ochranná krabice + Phase box

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50lx

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 10)

Signatura	277
Název díla	Hagiophila
Autor	
Datace	1691
Rozměry	125 x 65 x 60 mm
Počet stran	708
Vazba	celokožené
Desky	dřevo
Hranění desek	ne
Síla desek	2 mm
Kanty	ne
Pokryv	jircha
Výzdoba	
Šití	2 zapuštěné vazy (motouz)
Kapitálek	Šitý zvlášť na pergamenový proužek-jednobarevný
Ořízka	Modrá natíraná
Hřbet	rovný
Kování	ne
Psací podložka	papír
Tisk	černý, sloupcová sazba
Grafická výzdoba	ilustrace

Popis poškození:

Stav knižní vazby	Částečně poškozený
Pokryv	mech. znečištěný, odřený, ztráty, propadlý hřbet
Desky	
Šití	Prasklá drážka, uvolněné listy
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, ohnuté rohy, foxing

Návrh na restaurátorský zásah:

- Ambulantní opravy
- Kontrolní měření pH

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50lx

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 11)

Signatura	231
Název díla	Thesaurus precationum. Görlitz in Ober Laussitz
Autor	Mollerus, Martinus
Datace	1603
Rozměry	155 x 95 x 75 mm
Počet stran	cca 700
Vazba	celokožená
Desky	lepenka
Hranění desek	ne
Síla desek	2 mm
Kanty	ne
Pokryv	Jircha
Výzdoba	Slepotisková linka
Šití	3 jednoduché vazy (motouz)
Kapitálek	Dvoubarevný - bavlna
Ořízka	Červená natíraná
Hřbet	rovný
Kování	ne
Psací podložka	papír
Tisk	Červeno-černý, sloupcová sazba
Grafická výzdoba	ilustrace

Popis poškození:

Stav knižní vazby	dobrý
Pokryv	mech. znečištěný, odřený, ztráty
Desky	zvlněné
Šití	Prasklá drážka
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, pomačkání, ohnuté rohy, zatekliny, skvrny

Návrh na restaurátorský zásah:

- Ambulantní opravy

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50lx

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 12)

Signatura	68
Název díla	Obnovená práva a zřízení zemská Království českého
Autor	Ferdinand II.];
Datace	
Rozměry	315x 200 x 40 mm
Počet stran	346
Vazba	celokožená
Desky	lepenka
Hranění desek	ne
Síla desek	2 mm
Kanty	ne
Pokryv	Tříslučiněná useň
Výzdoba	Slepotisková linka
Šití	4 jednoduché vazy (motouz)
Kapitálek	ne
Ořízka	Modrá natíraná
Hřbet	rovný
Kování	tkanice
Psací podložka	papír
Tisk	Rukopis
Grafická výzdoba	ne

Popis poškození:

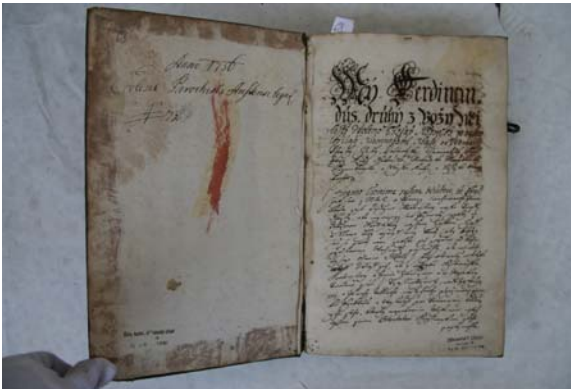
Stav knižní vazby	dobrý
Pokryv	mech. znečištěný, odřený
Desky	Poškozené rohy
Šití	Prasklá drážka
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, zatekliny, skvrny, boxing, degradace inkoustu

Návrh na restaurátorský zásah:

- Ambulantní opravy
- Kontrolní měření pH

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50lx

Restaurátorský průzkum vybraných děl z Římskokatolické farnosti – děkanství Ústí nad Orlicí (č. 13)

Signatura	78
Název díla	Geschichte der Exeges
Autor	Ferdinand II.];
Datace	1797
Rozměry	227 x 182 x 32 mm
Počet stran	
Vazba	celopapírová
Desky	Kaširovaný papír
Hranění desek	ne
Síla desek	2 mm
Kanty	ne
Pokryv	Mramorovaný papír
Výzdoba	
Šití	3 jednoduché vazy (motouz)
Kapitálek	ne
Ořízka	Zelená natíraná
Hřbet	rovný
Kování	ne
Psací podložka	papír
Tisk	Rukopis
Grafická výzdoba	ne

Popis poškození:

Stav knižní vazby	dobrý
Pokryv	mech. znečištěný,
Desky	zvlněné
Šití	Prasklá drážka
Stav knižního bloku	mech. znečištěný, pomačkání

Návrh na restaurátorský zásah:

- Ambulantní opravy

Doporučené podmínky uložení:

Relativní vlhkost: 40-50% (min. 30%, max. 55%)
 Teplota: 16-18 °C (min. 14°C, max. 20°C)
 Intenzita osvětlení: max. 50lx

